

Jak šetřit energii v sektoru malých podnikatelů a živnostníků

Vládní manuál

- 1 Nechte si zpracovat energetický audit a zvažte zavedení energetického managementu. Získáte tak lepší přehled o vaší spotřebě energie a příležitostech, kde můžete ušetřit.
- 2 V rámci procesu dosahování úspor si stanovte konkrétní cíl. Vzdělávejte, motivujte a zapojte do šetření energií všechny zaměstnance.
- 3 Významné úspory jsou ve vytápění. Nainstalujte v kancelářích termostaty a nastavte teplotu, která se pohybuje kolem 20 °C. Každý stupeň dolů Vám ušetří minimálně 5 % nákladů na energii. Zdroje tepla a teplé vody je potřeba správně nastavit. Důležité je provádět i pravidelné revize, které mohou odhalit vady vedoucí k vyšší spotřebě energie.
- 4 Základem efektivního letního chlazení kanceláří je vhodné zastínění oken. Zároveň by nemělo docházet k nadměrnému ochlazování místností. Ideální, jak z hlediska energetického, tak ze zdravotního, je udržovat rozdíl mezi teplotou chlazeného interiéru a okolí budovy v rozmezí do 5 °C.
- 5 Výsadba stromů není pouze cestou, jak zatraktivnit okolí vaší společnosti. Stromy působí jako přírodní klimatizace a dokáží srazit okolní teplotu až o 2 stupně Celsia. V létě Vám tak tato investice může snížit náklady na chlazení.
- 6 Máte ve firmě striktní dress code? Zvažte jeho uvolnění v letních měsících, aby zaměstnancům nebylo příliš horko a nadměrně nespotřebovali energii z klimatizace.
- 7 Vyměňte neúsporné žárovky a zhasínejte v prostorech, které aktivně nevyužíváte. Můžete také investovat do pohybových senzorů.
- 8 Efektivní využívání spotřebičů Vám ušetří tisíce korun ročně. Nakupujte nejúspornější spotřebiče a informujte zaměstnance o jejich úsporném využívání. Nenechávejte spotřebiče v pohotovostním režimu, protože i tak spotřebují nezanedbatelný objem energie.
- 9 Dbejte na spotřebu energie spojenou s přepravou zaměstnanců. Pokud můžete, investujte do elektrických vozidel a dalších energeticky úsporných automobilů a s tím související dobíjecí infrastruktury.
- 10 Zvažte investice do snížení energetické náročnosti a instalace solárních panelů. Komplexní renovací zahrnující zejména zateplení obálky, výměnu oken, instalaci moderního zdroje vytápění můžete dosáhnout snížení ročních nákladů na provoz až o 50 %. Využijte dotace z programu OP TAK, z Modernizačního fondu nebo programu ENERGA.

První kroky za úsporami energie

ZAČNĚTE SBĚREM DAT

- Zaveďte pravidelný monitoring spotřeby energie a využívejte pro tyto účely digitální technologie.
- Zjistěte základní informace o Vašem provozu a o objektech, které spravujete. Položte si otázky, jako například na kolik stupňů vytápíte různé místnosti, jakými žárovkami svítíte apod.
- Promyslete, jakými prostředky disponujete. Šetřit energií lze i jinak než vysokými investicemi.

VZDĚLÁVEJTE SVÉ ZAMĚSTNANCE

- Důležitá je komunikace úspor energie. Větší změny vždy začínají u jednotlivců.
- Informujte zaměstnance:
 - o správném zacházení s topením a optimální teplotě v kanceláři,
 - jak správně větrat a neregulovat teplotu místnosti otevřením okna,
 - o potřebě zhasínat za sebou v místnostech, které se momentálně nepoužívají, při odchodu na schůzku nebo na oběd, a také ve společných prostorech,
 - o zásadách úsporné jízdy v automobilech,
 - o potřebě vypínat monitory a počítače při odchodu domů,
 - aby při ohřevu vody ve varné konvici naplňovali pouze potřebné množství vody,
 - aby za předpokladu, že jim to zdraví dovolí, místo jízdy výtahem použili schody.

PLÁNUJETE INVESTICE? PORAĎTE SE ZDARMA

- Zamiřte do nejbližšího konzultačního střediska EKIS, které je zdarma a dostupné po celé ČR, ale využít ho lze i online (<https://www.mpo-efekt.cz/cz/ekis/strediska-EKIS>).
- Experti v oblasti energetiky Vám poradí od výběru úsporného osvětlení, správné vytápění, plánování rekonstrukce až po velké projekty energeticky úsporných staveb. Pomohou také s dotacemi, tvorbou dotační žádosti i další administrativou pro získání dotace.

Úspory rychle a s nízkými náklady

VYTÁPĚNÍ

- Významných úspor lze docílit kontrolou času, kdy vytápíte. Není nutné budovu vytápět nepřetržitě 24 hodin denně. Vhodné je vytápění provázat s pracovní dobou, ráno topení zapnout a odpoledne s předstihem zase vypnout.
- Nastavte termostaty na optimální teplotu, které se pohybuje kolem 20 °C. Každý stupeň dolů vám ušetří přibližně 5 % nákladů za energie. Optimální teplota na pracovišti může mít dlouhodobý pozitivní vliv na zdraví.
- Teplotu v místnosti nesnižujte nadměrným větráním, protože dochází k úniku tepla. Teplotu regulujte pomocí samotného zdroje tepla, radiátoru nebo termostatu.
- Topení lze ztlumit na chodbách, stejně tak je možné pouze temperovat místnosti, které nejsou využívány stabilně, jako například archivy, sklepy či toalety.
- Důležité je i správné nastavení parametrů systému vytápění. Teplotu otopové vody je vhodné regulovat v závislosti na teplotě exteriéru, což omezuje přetopení prostoru, které snižuje komfort a zvyšuje tepelné ztráty.
- Zdroje tepla a teplé vody je potřeba správně nastavit. Důležité je provádět i pravidelné revize, které mohou odhalit vady vedoucí k vyšší spotřebě energie.

CHLAZENÍ

- Základem efektivního letního chlazení je vhodné zastínění oken. Zároveň by nemělo docházet k nadměrnému ochlazování místností. Ideální, jak z hlediska energetického, tak ze zdravotního, je udržovat rozdíl mezi teplotou chlazeného interiéru a okolí budovy v rozmezí do 5 °C. Pokud to vaše klimatizace umožňuje, zabraňte přílišným zásahům uživatelů do nastavení ní.

VENTILACE

- Stěžejní pro úsporné a efektivní fungování vzduchotechniky je její správné nastavení. Kvůli spotřebě by měla být nastavena na co nejnižší výkon a měla by pružně reagovat na kvalitu vzduchu v místnosti, která je mj. dána počtem osob. K regulaci slouží detektory CO₂ nebo VOC, které by měly být nastaveny na vhodnou hodnotu, například 800 ppm CO₂.

Úspory rychle a s nízkými náklady

SVÍCENÍ

- Vyměňte neúsporné žárovky za účinnější alternativy. Pořizovací cena se v průběhu životnosti osvětlení vrátí na ušetřených nákladech.
- Zhasínejte světla v nevyužívaných prostorech a na chodbách. Vhodnou dlouhodobou investicí může být i pořízení světel s pohybovým čidlem.
- Omezte také zbytečné osvětlení výloh a vitrín nebo slavnostní osvětlení budov např. do 22 hod., je to šetrné i k přírodě.

SPOTŘEBIČE

- Při odchodu vypínejte spotřebiče, jako např. provozní techniku, monitory, počítače a další elektroniku. Nenechávejte spotřebiče v pohotovostním režimu, protože i tak spotřebují nezanedbatelný objem energie.
- Zkontrolujte správné nastavení spotřebičů, které v provozu nebo objektech využíváte.
- Při koupi nových spotřebičů investujte do těch energeticky nejúčinnějších, ve výběru vám pomohou energetické štítky, které energetickou náročnost produktu určují na škále A-G.
- Například při koupi lednice ve vyšším energetickém standardu ušetříte až třetinu nákladů na energii oproti investici do sice levnější, ale energeticky náročnější alternativy. Zvažte také konkrétní potřeby – velikost lednice, zda je nutný mrazák apod.

DOPRAVA

- Spotřeba pohonných hmot představuje významný podíl celkové spotřeby energie a vynaložených provozních nákladů. Je proto klíčové z pohledu úspor energie neopomíjet ani tuto oblast a uživatele firemních vozidel se způsoby snížení spotřeby pohonných hmot informovat.
- Zvažte virtuální účast na jednáních nebo jiných akcích mimo kanceláře a ušetřete energii na cestování.
- Proškolením pravidelně zaměstnance o zásadách úsporné jízdy ve služebních automobilech. Dodržováním těchto zásad lze uspořit až 5 % spotřeby pohonných hmot.
- Zajistěte, aby řidiči vypínali motor během čekání na parkovišti nebo v garáži. Jinak bude docházet ke zbytečné spotřebě energie, produkci lokálních emisí a tím spojenému znečištění ovzduší ve městech. Přechodem na modernější vozidla, se v rámci vozového parku dají ušetřit vyšší jednotky procent za pohonné hmoty, včetně snížení celkových emisí podniku spojených s dopravou.

Vyšší investice, dlouhodobější benefits

ZAVEĎTE ENERGETICKÝ MANAGEMENT

- Energetický management je systém hospodaření s energií. Zavedením procesů a toků informací lze kontinuálně sledovat spotřebu energie, vyhodnocovat ji a následně navrhnout a realizovat energeticky úsporná opatření. Jedná se tak o dlouhodobé opatření, které přináší úspory každý rok.

BUDOVY

- Rekonstrukce objektů má pozitivní vliv na úspory energií a tedy nákladů, ale i na kvalitu vnitřního prostředí, které se pro uživatele stává přívětivějším.
- Komplexní renovací zahrnující zejména zateplení obálky, výměnu oken, instalaci moderního zdroje vytápění můžete dosáhnout snížení ročních nákladů na provoz až o 50 %.
- Po samotné rekonstrukci je důležité provést regulaci a přizpůsobení výkonu otopné soustavy novým parametrům budovy. Je také možné instalovat nové prvky, které její výkon regulují n a základě venkovní teploty. V obou případech tak nebude docházet k přetápění a celková úspora bude ještě vyšší.

DOPRAVA

- Zvažte nákup elektromobilů, které jsou mnohem úspornější než automobily se spalovacím motorem. Zařazením elektromobilů do vozového parku můžete ušetřit až 80 % spotřebované energie. Pozitiva elektromobilů se projevují zejména v přepravě ve městech, kde mimo jiné přispívají ke snížení produkce emisí a zlepšení stavu ovzduší.
- Úspora elektromobilů se ještě více projeví ve spojení s pořízením dobíjecí infrastruktury s doplněním o zdroj obnovitelné elektrické energie a úložiště v místě spotřeby.

Vyšší investice, dlouhodobější benefits

POŽÁDEJTE SI O DOTACI

- Pro podnikatelské subjekty je připravena podpora v Operačním programu Podnikání a technologie pro konkurenceschopnost, Modernizačním fondu i programu ENERGA.
- Dotace lze čerpat na komplexní úsporné projekty zahrnující rekonstrukci budov určených pro podnikání, zvýšení účinnosti technologických a výrobních procesů nebo instalace pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů.
- Pro prvotní konzultaci využijte bezplatných služeb konzultačních středisek EKIS, které Vám poradí s výběrem vhodného dotačního programu a podají informaci, co pro žádost budete potřebovat. Poradenství je možné absolvovat osobně po celé ČR nebo online.
- Sledujte následující internetové stránky pro více informací o dotačních možnostech:
 - https://www.mpo.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/uspory-energie-_vyzva-i---269244/
 - <https://www.agentura-api.org/cs/podporovane-aktivity-optak/uspory-energie-optak/>
 - <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/optak-2021-2027/>
 - <https://www.sfzp.cz/dotace-a-pujcky/modernizacni-fond/vyzvy/>
 - <https://www.nrb.cz/produkt/energ/>
 - <https://www.planobnovy.cz/vyzvy-soukroma-sfera>
 - <https://chytra-volba.cz/dotace/firmy/>
 - <https://www.nrb.cz/produkt/uspory-energie/>